

VCD 27032023 S.Y.B.A. SEM IV SUB: DEMOGRAPHY

DURATION : 3 HRS.

TOTAL MARKS:100

सूचना : १. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. प्रत्येक प्रश्नाला २५ गुण आहेत.

प्रश्न १. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२५)

- (अ) विवाहाचा अर्थ सांगून भारतातील विवाहवय विषयक प्रादेशिक भिन्नता स्पष्ट करा.
- (ब) मर्त्यता म्हणजे काय? मर्त्यतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.
- (क) जननाचा अर्थ स्पष्ट करून जननावर परिणाम करणारे विषद करा.

प्रश्न २. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२५)

- (अ) स्थलांतर विषयक हॅरीस-टोडॅरो प्रतिमान विषद करा.
- (ब) भारतात शहरीकरणामुळे निर्माण झालेल्या समस्या कोणत्या आहेत ते स्पष्ट करा.
- (क) स्थलांतर संकल्पना स्पष्ट करून स्थलांतरावर परिणाम करणारे विविध घटक लिहा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

(२५)

- (अ) कुटुंबनियोजनाचे महत्त्व लिहा.
- (ब) भारतात महिला सक्षमीकरणासाठी राबविल्या जाणाऱ्या विविध उपाययोजना स्पष्ट करा.
- (क) भारतातील लोकसंख्या प्रक्षेपण विषयक अंदाज यावर चर्चा करा.

प्र. ४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा.

(२५)

- (अ) विवाह वयावर परिणाम करणारे घटक
- (ब) भारतातील शहरीकरणातील वाढ व बदल
- (क) भारतातील लोकसंख्या धोरणाची प्रमुख वैशिष्ट्ये